

A családok quetre vannak számítva, az egységet az újdonszülött gyermekek képviselik.

Bár, mint látható, tápértékükre nézve a legalsóbb rangú tápszerek azok, melyekből a legszegényebb néposztályok élme áll, mégis Engel számítása szerint az összes kiadások 98,66 %-át az élelmezési kiadások képezik.

A hiányos és antihigiénikus táplálkozás következményei azután ott mutatkozik a szegény osztályok magas halandóságában és még inkább a halandóságot halálokok szerint feltüntető statisztikában. Erre nézve igen jellemzők Kőrösi adatai, aki Budapesten (1883-90.) 100.000 halálesetnél a következő halálokokat találta a vagyoni állapot szerint:

halálok	ha a vagyonosok aránya = 100
idegbajban	75
vérkeringési bajban	50
légzőszervi bajban	118
emésztőszervi bajban	122
hugy- és ivarszervi bajban	67
mozgásszervi bajban	127
bőrbajban	73

A régi közmondást, mely szerint "mens sana in corpore sana", a modern kriminálaetiológiai kutatások tartalmi igazságának egészében megerősítették. Az a néposztály, mely önfentartási szükségletei kielégítésében állandóan akadályozva van, hol rendszeres kielégítésük helyett azok állandó visszafejlesztése szokásos, ott a testi degeneráció ikertestvére: a lelki elcsenevészesedés is előbb-utóbb kiburjánzik.

(In: *Kriminológia. Budapest, 1912. 236-237. pp.*)

Vagyoni állapot

A kriminalitásnak a vagyoni helyzettel való összefüggése megítélésében több nehézséggel találkozunk. A vagyoni állapot egymagában a többi — éppen a vagyoni helyzet bizonyos fokával együttjáró — tényezőtől szigorúan nem különíthető el. Foglalkozás és műveltség főleg az a két közbeiktatott egység, melyek a vagyoni állapot aetiológiai jelentősége megítélésénél zavarólag hatnak. De ezenkívül az anyagi viszonyok megítélése szubjektív alapon nyugodván, a statisztika adatai sem fedik mindenben a valót.

A magyar bűnügyi statisztika az elítéltek vagyoni helyzetére vonatkozólag az 1905-1908. évek átlagára a következő adatokat közli:

	100 elítélt közt volt
vayonos	5,1
némi vagyonnal bíró	9,6
vagyontalan	85,3

Mint látható, a vagyontalanok jóval több bűncselekményt követnek el, mint a vagyonosok, s mint Földes¹ különös nyomatékkal hangsúlyozza: "bizonyos, hogy a vagyonosok a büntetettek között még kisebb arányban szerepelnek, mint azt a statisztika kimutatja". Állítását a következő feltevessel igazolja: "Ha földesbirtokosok, haszonbérletűk, az ipar- és kereskedelemnél az önálló vállalkozók, az értelmiségek túlnyomó nagy része, a saját jövedelmükből élők, valamint az ezeknek megfelelő része a háztartásokban elfoglalt nőknek a vagyonosabb osztályt képezik, akkor legalább 15 százalékra kell ezen osztály arányát tenni..."

A nemzetközi bűnügyi statisztika adatai szerint különben mindenütt a vagyontalan társadalmi osztály jár elől a vagyon elleni bűnözésben, a vagyonosabb osztály pedig inkább a személy elleni kriminalításban veszi ki a részét. Nálunk az 1908. évi statisztika szerint a megoszlás a következő volt:

¹ Földes: Statisztikai előadások. Budapest, 1904.

mellett az illető egyén tenyészképességének megakadályozására szolgáló operációt rendelhet el...”

Míg tehát Európában még, így Svájcban, csak az elmebetegekkel szemben való védekezés terén folynak szerény kísérletek, addig Észak-Amerika emellett a büntettes hajlamok átöröklésének lehetetlenné tételével igyekeznek a társadalmi védelmi célt a megvalósítás terén egy újabb lépéssel előbbre vinni.

(Bűnügyi Szemle, 1913. évf. 1. sz.)

A periódikus napok és évek teóriája s a büntettes hajlamok átöröklése

Az átöröklés tanára általában s így a büntettes hajlamok átöröklésére vonatkozó ismereteink szempontjából igen figyelemre méltó a periodikus évek és napok kérdése.

Aktualitást ad pedig e különben csirájában már a pithagoreusok által sejtett tételnek az a körülmény, hogy a nemrég lefolyt német orvosok és természetvizsgálók bécsi vándorgyűlésén Swoboda egyetemi magántanár előadásában ez új természettörvény-jellegű formulázásban jutott kifejezésre.

Az életfolyamatoknak periódikus, időhöz kötött változásával Fliesz (*Der Ablauf des Lebens*. Wien, 1905.) és Swoboda (*Die Perioden des menschlichen Organismus in ihrer psychologischen und biologischen Bedeutung*, Leipzig, 1904.) foglalkoztak először részletesebben. Kutatásaik eredményeképp megállapították, hogy az összes életjelenségek, tehát úgy a szomatikusak, mint a pszichikák két véglet: az emelkedés és az esés pólusai közt oszcillálnak. A férfínél e periodicitás 23, a nőnél 28 napos. Amint Fliesz kifejezi: “Az élő substantia, melyből minden élő lény, emberek, növények és állatok felépülnek, egy olyan mechanizmust rejt magában, mely éppúgy lejár, mint az óra, csak hogy az ő jelzőkészüléke 23 és 28 nap után üt.” De e tétel büntetőjogilag igazi jelentőséget azzal nyer, hogy a fenti kutatók szerint: ezek a periodikus megnyilvánulások nem pusztán az individuumban lüktetnek, hanem egy egész generáció tagjait befolyásolják. Vagyis a szülőktől a leszármazók amint átveszik az alakot, járást, tekintetet és nyelvet, úgy öröklik át napjaik ritmusát, írja Fliesz.

Swoboda immár említett előadásában a kérdést tovább fejleszti és az átöröklés szempontjából az emberi életkor héttel osztható éveit emeli ki. “Amint mindenki hét évenként — írja Swoboda — a maga egyéni létében renaissanceát éri el, akként ünnepli ugyanazon ritmusban feltámadását a maga utódaiban.” Ez a törvény magyarázza a gyermekeknek szülőikhez való hasonlatosságát. Az a gyermek, aki mint mondani szokás: “egészen az apja”, legnagyobb valószínűség szerint apjának 28., 35., vagy 42. életévei valamelyikéből származik, s az a gyermek, melyik az anyjához üt, az anya hét éve valamelyikéből. Ezt Swoboda egész halmaz történeti példával igazolja.